

Koppling till nationella mål och horisontella perspektiv

För att nå kulturplanens mål och prioriterade områden så kommer Region Jämtland Härjedalen prioritera insatser inom nedanstående områden 2019. Insatser under perioden beskrivs i kulturplanen 2019-2022.

Kvalitet och konstnärlig förnyelse

Konstnärlig förnyelse sker genom utveckling av kulturella mötesplatser och nya metoder och arbetssätt. De regionala kulturverksamheterna erbjuder fortbildning, stöd och rådgivning och utvecklar nationella- och internationella utbyten där samverkan över länsgränser i norr är prioriterat. Att förbättra kulturskaparnas villkor att vara verksamma samt ge möjlighet till anställning och delaktighet bidrar till målet. Genom utveckling av residens, samproduktioner och gästspel samt nystart av "regional orkester" sker förnyelse. Förändrat arbetssätt vid turnéverksamhet genom små, lättroliga produktioner och mobil scenlösning prioriteras.

Samverkan mellan norrlandslänen bidrar till utveckling inom flera områden som musik, teater, museiverksamhet, biblioteksverksamhet samt konstkonsulentverksamhet. Inom områdena film, arkiv, dans pågår samverkan mellan två eller tre av länen.

Scenkonstinstitutionerna och de främjande konst- och kulturverksamheterna bidrar till att stärka den kulturella infrastrukturen och bidrar till kvalitativ utveckling. Kulturen ska vara en fri och obunden kraft. Principen om armlängds avstånd ska tillämpas där politiken beslutar om mål, riktlinjer och ekonomiska ramar medan de konstnärliga och kvalitativa bedömningarna överläts till sakkunniga.

Att använda digitaliseringens möjligheter vid produktion och distribution samt att utveckla pedagogiska modeller där värnandet av professionalism är centralt.

Etablering av Nationalmuseum Jamtli är en viktig regional kulturpolitisk och konstpedagogisk satsning som bidrar till att stärka infrastrukturen på konstområdet.

Ett levande kulturarv som bevaras används och utvecklas

Regionen tar aktiv del i samtal om kulturarv för ett hållbart samhälle genom att främja och utveckla ett levande, historiskt och samtida konst- och kulturarv. Kopplingen mellan kulturarv och destinationsutveckling är stark och bidrar till regional utveckling och attraktionskraft. Det samiska kulturarvet ska synliggöras och ges förutsättningar att ta plats.

Ett samarbete har etablerats för att utveckla ett samiskt arkiv. Länsstyrelsen och museiverksamheten har var för sig ansvaret att driva kulturmiljöfrågorna. Jamtlis kulturmiljöarbete bedrivs anslagsfinansierat och i uppdragsform. Jamtli samverkar med föreningsliv och andra kulturarvsaktörer, där arbetet baseras på den kunskap om den regionala kulturmiljöns historiska utveckling som museerna har byggt upp under många års verksamhet. Verksamheter som ex. arkiv, bibliotek och museum gör gemensamma satsningar för kulturhistorisk förståelse. Hembygdsrörelsen och de lokala museerna har stor betydelse för kulturarvets bevarande, främjande och utveckling. Heimbygda genomför årligen ett rådslag som samlar regionens företrädare, Länsstyrelse, kommuner föreningar

m.fl. att lära och samverka kring utveckling av kulturmiljöarbetet. Tätare samråd ska ske mellan regionen och länsstyrelsen i frågor som rör kulturmiljöområdet.

Allas lika möjlighet att delta i kulturlivet oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning eller etnisk kulturell bakgrund

Kultur synliggör och utmanar begränsande normer genom att lyfta mångfald av berättelser, ifrågasätta normer och värna öppna gemenskaper. Regionen gör särskild insats för jämställdhetsintegrerad tillväxt där jämställdhet och jämlikhet ska införlivas vid beredning, beslut, verkställande och uppföljning, analys. Uppföljning av representation på skolscenen sker inom scenkonsten. I uppdragsavtal Jamtli, från 2019 har uppföljningsbara mål gällande jämställdhet preciserats. För ökad kompetens om HBTQ och normkritik deltar regionen i ett utvecklingsprojekt i samarbete med Region Västerbotten, Landstinget Västernorrland och Cerum/Umeå Universitet. Målet är att öka medarbetarnas kompetens om frågorna där det normkritiska perspektivet ska tydliggöras i kommande kulturplaner. 2018 avslutas projektet och en regional policy för likabehandling tar vid. Projektet har resulterat i en handbok med normkritiskt förhållningssätt som ska användas i verksamheten.

Barn och ungas rätt till kultur

Att främja barn och ungas tillgång till kultur, delaktighet och skapande på egna villkor är prioriterat. Resultat av den kulturvaneundersökning som gjorts i samarbete med Myndigheten för kulturanalys 2016-17, ska användas för ett spännande kulturutbud till barn och unga i regionen och till att främja barn- och ungas inflytande och möjlighet att vara skapande. Scenkonsten riktar minst 50 % av utbudet till barn och unga. Dialog förs med kommunerna om en kulturgaranti, där alla skolelever i länet får tillgång till scenkonst. Den mobila verksamheten Kulturbussen för barn och unga på mindre orter i länet är fortsatt angelägen. Verksamheten når 500 deltagare i åldern 12-25 år och omfattar även mentorutbildning och kolloverksamhet. Inom ramen för de regionala kulturverksamheterna sker samarbete med kulturskolorna för breddad verksamhet.

Interregionalt, internationellt utbyte och regionalt tillväxtarbete

De fyra nordligaste länen, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen har ett mångårigt samarbete med utgångspunkt i gemensamma utmaningar som att överbrygga avstånd, utveckla starka, nationellt intressanta scener och verksamheter samt förmera ett kvalitativt utbud av kultur till medborgarna på jämlika villkor. Samarbetet syftar till att ytterligare stärka det professionella kulturlivets roll och position som tillväxtfaktor i norra Sverige. Genom stärkt samverkan blir kulturen i norr en starkare nationell röst och det finns goda möjligheter att utveckla samarbetet genom formaliserade nätverk, erfarenhetspridning, kompetensutveckling och resursoptimering. En annan viktig aspekt är det kollegiala lärandet samt effektivare resursanvändning. Interregionala samarbeten sker även på filmområdet, på museiområdet, inom slöjd/hantverkstradition och inom scenkonst. Inom scenkonst sker gästspel och turnéer över läns- och landsgränsen med t.ex. Tröndelag. Medlemskapet i UNESCO, Creative Cities Network och det Mittnordiska kultursamarbetet ger möjlighet till lärande och utbyten mellan medlemsregionerna. 2018 års Mittnordiska kultur dagar genomförs i Östersund på temat

kulturarv i koppling till det Europeiska kulturarvsåret. På konstområdet stärker North Cultitude 62/63 nätverk längs breddgraden med utbyten mellan grafikverkstäder. NCK och Jamtli deltar i en mängd interregionala och internationella nätverk inom kulturarvssektorn.

Främja att de nationella minoriteternas kultur- och kulturarv synliggörs

Utöver verksamheternas insatser att arbeta för ökad medvetenhet om de nationella minoriteterna och verka för att förbättra strukturer för minoritetsspråkiga invånare och deras kulturer, lägger regionen ett särskilt fokus på den sydsamiska kulturen. Firandet av första samiska landsmötet i Sverige har genomförts genom en minnesmarkering, ”Staare 2018” med samiska kulturavtryck under hela året. Regionen har bidragit till genomförandet av Staare och har avsikt att teckna nytt avtal med Gaaltije för att utveckla sydsamisk konst och kultur kommande tvåårsperiod. Insatser för ett samiskt arkiv sker i samverkan mellan Gaaltije och arkiven.

Tillgänglighet

Regionen arbetar löpande för god tillgänglighet till kultur utifrån funktionshinderspolitikens mål och utvecklar samverkan med funktionsnedsattas intresseorganisationer i koppling till tillgänglighetsfrågorna. Utbud och aktiviteter sker i tillgängliga och handikappanpassade lokaler. Vid anmälan till aktiviteter ställs frågan om deltagares särskilda behov. Regionen tar aktivt ansvar i att arbeta för värderingsfrågor gällande funktionsnedsättning och lyfter tillgänglighetsfrågor i dialoger och samråd. Verksamheterna har reviderat sina handlingsplaner 2018 och genomfört förbättringar efter genomförd tillgänglighetsinventering med stöd av konsulter. Utbildningsinsatser sker löpande inom biblioteksverksamheten. Den turnerande scenkonstverksamheten håller hög beredskap att snabbt och enkelt åtgärda bristande tillgänglighet i externa lokaler. Inom museiverksamheten samarbetar Jamtli nära och kontinuerligt med sitt brukarråd om hur verksamheten kan förbättras för att möta besökarnas behov.

Samverkan med Civilsamhället

Samråd sker genom kommunala samråd samt dialogmöten med Bildningsförbund och andra regionala kulturorganisationer. Samråden kretsar kring gemensamma utmaningar och möjligheter samt kulturplanens prioriteringar och utvecklingsområden. Regionen genomför årligen i samarbete med Region Västernorrland ett Kulturting för tjänstemän, politiker, kulturskapare och föreningsföreträdare. Samråd med handikapprörelsen sker löpande. På kulturchefsnivå mellan norrlandslänen och på nationell nivå sker årliga dialoger inom kultursamverkansmodellen. Dialog, samråd och samverkan med civilsamhället och det professionella kulturlivet sker även inom respektive verksamhetsområde. Det kan handla om arrangörsutveckling, kulturarvsfrågor, läs- och litteraturfrämjande aktiviteter, volontärsarbete, konstnärlig gestaltning, projektutveckling och tillgänglighet. Jamtli samarbetar med sina stiftare, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening, kring kulturarv och utställningar. Ett samverkans-forum för konsten har representanter från bland annat Jamtli, konstnärsorganisationer, kommuner och en folkhögskola.

Att ta emot människor på flykt och tillvarata deras kunskaper och erfarenheter är en stor utmaning och även en stor möjlighet. För att stimulera civilsamhället att stärka sin roll på kulturområdet kommer verksamheterna att fortsatt verka integrationsfrämjande. Integrationsfrämjande insatser sker särskilt genom Kulturbussen med riktad verksamhet till unga.

Samverkan med Professionella kulturskapare

Regionen har i samverkan med Västernorrland ett formaliserat samråd med representanter för det professionella kulturlivet. Dessa är utsedda av KLYS eller KLYS medlemsorganisationer. Syftet är dialog och samråd kring det fria konst- och kulturlivet inom kultursamverkansmodellen. Samrådet gäller genomförande och uppföljning av respektive läns kulturplaner. Dialog, samråd och samverkan med det professionella kulturlivet sker även inom respektive verksamhetsområde. Samverkan sker även genom uppdrag och anställningar. "Samling näringsliv", samordnar ett branschråd för kulturella och kreativa näringar som lyfter frågor om tillväxt genom kultur.